

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

Coś WRAZ Z czymś - jest czy są?

OJCZYSTY - DODAJ
DO ULUBIONYCH

„Przy podmiocie szeregowym, którego składniki są połączone przyimkiem z, orzeczenie może mieć i formę liczby pojedynczej, i formę liczby mnogiej” [NSPP] - tak głosi zasada. Teoretycznie jest to bardzo proste: „użycie liczby pojedynczej sugeruje, że składnik podmiotu stojący przed przyimkiem jest z jakichś powodów ważniejszy; użycie liczby mnogiej zrównuje pod względem hierarchicznym obie części podmiotu” [ib.], a jako sztandarowe przykłady podawane są zdania: Król Belgii z małżonką udał się na koncert do filharmonii; Przedstawicielka MEN-u z dziekanem wręczali najlepszym absolwentom dyplomy z wyróżnieniem. Proste? Niby tak, ale... 1) Czy ta sama zasada obowiązuje, gdy składniki podmiotu są połączone nie spójnikiem z, tylko spójnikiem złożonym WRAZ Z? 2) Jak bezbłędnie rozróżnić tę hierarchiczność członów podmiotu?

Na pierwsze pytanie odpowiadamy: tak, WRAZ Z pełni taką funkcję jako samo Z, więc zasada odnosi się również do podmiotu szeregowego, którego składniki połączone są spójnikiem WRAZ Z. (Ale - uwaga! - człon przyłączany spójnikiem WRAZ Z może być nie tylko elementem podmiotu, lecz także okolicznikiem akcesoryjnym). Na drugie pytanie nie ma łatwej odpowiedzi, zawsze trzeba pomyśleć...

Kiedy będziemy pisać o dyrektorze i członkach zarządu, to zastosujemy orzeczenie w liczbie mnogiej: „Dyrektor wraz ze wszystkimi członkami zarządu poszli już do sali konferencyjnej”.

Kiedy zaś będziemy wspominać o cioci Heli, która - wybierając się do nas - nie mogła się zdecydować na chwilowe rozstanie z żadnym ze swoich kotów, użyjemy jednak orzeczenia w liczbie pojedynczej: „Wczoraj przyjechała do nas ciocia Hela wraz ze wszystkimi swoimi kotami”. (Nie bez znaczenia jest również szyk zdania: w tym wypadku orzeczenie stoi przed podmiotem, dlatego też liczba pojedyncza znacznie lepiej pasuje do całej konstrukcji).

A teraz zastanówmy się nad zdaniem, w którym prezentujemy projekt będący wspólnym dziełem dwóch autorów: „Projekt graficzny wraz z pięknymi ilustracjami jest dziełem Agaty Kamińskiej i Magdaleny Nowak”.

A może: „Projekt graficzny wraz z pięknymi ilustracjami są dziełami Agaty Kamińskiej i Magdaleny Nowak”? Mimo że obie autorki - graficzka i ilustratorka - są równie ważne i ich wkład w dzieło jest równie istotny, co należałoby oddać formą pluralną orzeczenia, to jednak obie panie stworzyły jedno wspólne dzieło, co dla wymowy całości jest znacznie istotniejsze, dlatego za lepszą pod względem gramatycznym i semantycznym należy jednak uznać wersję pierwszą, tę z orzeczeniem w liczbie pojedynczej.